

האגודה לזכויות האזרח בישראל

ע"י ב"כ עוה"ד הגר שחטר ואח'
רח' נחלת בנימין 75, תל אביב 65154
טלפון: 052-6088638, פקס: 03-5608165
דוא"ל: hagar@acri.org.il

העותרת בבג"ץ 7132/23

עמותת "באמונתו יחיה" ואח'

על ידי ב"כ עוה"ד נדב גדליהו ואח'
רח' הרב קוק 8/53 ירושלים 9422608
טלפון: 02-5020565, פקס: 02-5000462
דוא"ל: office@ndv-law.co.il

העותרת בבג"ץ 7184/23

נ ג ד

1. השר לביטחון לאומי
2. נציבת בתי הסוהר
3. מפכ"ל משטרת ישראל
4. פרקליט המדינה
5. היועצת המשפטית לממשלה

המשיבים בבג"ץ 7132/23

1. מפקד תחנת משטרה לב הבירה
2. מפכ"ל משטרת ישראל
3. השר לביטחון לאומי

כולם ע"י מחלקת הבג"צים, פרקליטות המדינה
רח' צלאח א-דין 29, ירושלים
טלפון: 02-6466588, פקס: 02-6467011

המשיבים בבג"ץ 7184/23

הודעת עדכון מטעם המשיבים

1. בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 20.10.25 ולארכות שניתנו, מוגשת בזאת הודעת עדכון מטעם המשיבים, כדלקמן.
2. כזכור, עניינן של העתירות שבכותרת, בטענות להחזקת עצורים והלנתם בתאי המתנה בתחנות משטרה, ובתנאי ההחזקה וההלנה בתאי המעצר המוכרזים שבתחנות המשטרה. ביום 8.7.24 התקיים דיון בעתירות, ובתום הדיון, הוציא מלפניו בית המשפט הנכבד צו-על-תנאי תחום המופנה כלפי המשיבים ומורה להם כדלקמן:

"רשמנו לפנינו את הצהרת המדינה, ובכלל זה את הבהרה כי אכן מתאפשרת לבקשת עצורים הכנסת מזון בכשרות מהדרין, כמו גם הכנסת תפילין וטלית, בכפוף להוראות נוהל הטיפול בכלואים.

ניתן בזה צו על תנאי המורה למשיבים להתייצב וליתן טעם:

1. מדוע לא תופסק החזקת עצורים והלנתם בתחנות משטרה בהן לא ניתן לספק לעצורים את מלוא זכויותיהם לפי החוק.

2. מדוע לא תפעל המשטרה להתאמת תנאי ההחזקה וההלנה בתאי המעצר המוכרזים בתחנות המשטרה לדרישות החוק, ככל שהדבר טרם נעשה.
3. מדוע מספר מקומות המעצר הפנויים לא יילקח בחשבון על ידי גורמי האכיפה כשיקול נוסף בקביעת היקף המעצרים".

3. ביום 20.2.25 הוגש כתב התשובה מטעם המשיבים. בכתב התשובה, שבו והדגישו המשיבים כי אין כל מחלוקת משפטית בינם לבין העותרים בדבר החובה להחזיק עצורים באופן המאפשר קיום מלוא זכויותיהם בהתאם לדין.

אשר לראש הראשון של הצו-על-תנאי, המשיבים ציינו כי הגורמים הרלוונטיים פעלו ופועלים כל העת על מנת למנוע הלנת העצורים בתחנות המשטרה שלא בהתאם להוראות הדין. בתוך כך, ננקטו פעולות שונות לאורך השנה – אשר פורטו בהרחבה בכתב התשובה – שמטרתן לתת מענה רוחבי ומענה פרטני להלנות בתאי המתנה. צוין, כי מאמצים אלו הביאו לירידה עקבית ומשמעותית בכמות העצורים המולנים בתאי המתנה בתחנות משטרה. עוד עמדו המשיבים על הפעולות בנושא, על האפקטיביות שלהן ועל האתגרים הרובצים לפתחם של המשיבים ביחס לראש הראשון של הצו על תנאי, ובהם העלייה המשמעותית והמתמדת בהיקף העצורים.

בהתייחס לראש השני של הצו-על-תנאי הנוגע לתנאי החזקת העצורים בתאי המעצר המוכרזים כדין, צוין בכתב התשובה כי תאי מעצר אלו עומדים בדרישות הדין הקבועות בחוק ובתקנות, וכי לשם כך מבוצעות ביקורות שוטפות בתאי המעצר המוכרזים על-ידי ראש תחום כליאה במשטרת ישראל.

לבסוף, ובאשר לראש השלישי של הצו-על-תנאי, טענו המשיבים כי אין לכרוך בין השיקולים הנשקלים בעת מעצרו של אדם או בעת מתן הוראה על הארכת מעצרו, לבין הפערים התשתיתיים שהביאו למחסור בתאי מעצר מוכרזים ולהלנה של עצורים בתאי המתנה בתחנות משטרה שלא הותאמו לכך בהתאם לדין.

4. בהמשך לכך, ביום 29.8.25 הוגשה הודעת עדכון מטעם המשיבים, ובה עדכנו המשיבים על הפעולות שננקטו בהתייחס לראש הראשון של הצו-על-תנאי, ועל כמות ההלנות בחודשים שקדמו להגשת ההודעה. בתוך כך, המשיבים עדכנו כי החל מחודש פברואר 2025 מתנהל במחוז מרכז בשירות בתי הסוהר, פיילוט קליטת עצורים, הממסד את יכולת ניהול העצורים הפנימית, במטרה לפנות מקומות מעצר בשירות בתי הסוהר. צוין, כי במסגרת הפיילוט חוליית כליאה במשטרת ישראל הוסמכה לנהל את ויסות ותיעדוף קליטת העצורים המשטרתיים במחוזות תל-אביב, מרכז, ירושלים ושי"י, באופן עצמי ובהתאם למקומות הכליאה שניתנו משב"ס, באופן שמאפשר למשטרה להעביר עצורים למקומות מעצר פנויים בשב"ס, בראייה חוצת מחוזות.

5. ביום 2.9.25 התקיים דיון בעשיית הצו על תנאי למוחלט, ובעקבותיו ניתנה החלטת בית המשפט הנכבד בה נקבע כי המשיבים יגישו הודעה נוספת בהתייחס לראש הראשון של הצו על-תנאי. צוין, כי "מצופה כי בהודעות העדכון נתבשר על כך שהמשיבים אינם עושים עוד שימוש בפרקטיקה זו". כמו כן, באשר לראשו השלישי של הצו על-תנאי, התבקשו המשיבים להתייחס בהודעת העדכון לאפשרות כי הנתון בדבר מספר מקומות המעצר יובא בחשבון על ידם במסגרת קביעת מדיניות המעצרים.

6. לשלמות התמונה יצוין, כי ביני לביני, הוגשה בקשה להצטרפות מטעם הסגוריה הציבורית. בהחלטת בית המשפט הנכבד מיום 20.1.26 נקבע כי המשיבים יגישו תגובתם לבקשה. בהמשך לכך, ביום 12.2.26 הגישו המשיבים את תגובתם לבקשת ההצטרפות.

בתגובה ציינו המשיבים, כי קיים קושי בצירוף המבקשת במתכונת "ידידת בית משפט" בשים לב לשלב הדיוני המתקדם בו מצוי ההליך. עוד צוין, כי על פני הדברים נראה כי טענות המבקשת להצטרף חורגות מגדרי העתירה דנן, ונוגעות בהיבטים רחבים יותר של משבר הכליאה בישראל ושל מדיניות המעצרים, אשר אינם נוגעים לעניינו של הצו על-תנאי. בנסיבות אלו, נאמר כי לעמדת המשיבים אין מקום להתיר את צירופה של המבקשת כידידת בית המשפט. לבסוף צוין, כי מאחר שעמדת המשיבים נסובה על השאלה הדיונית בדבר צירופה של המבקש כ"ידידת בית המשפט" בלבד, ובשים לב לכך שהבקשה שהוגשה כוללת בתוכה כבר את טענות המבקשת, המשיבים מבקשים כי תינתן בידם האפשרות להתייחס לגופן של הטענות שנכללו בבקשת ההצטרפות ונסובות על הסעדים מושא הצו על-תנאי.

7. מכאן הודעת העדכון דנן. נעמוד עתה על הנתונים הרלוונטיים לראש הראשון של הצו על-תנאי ולאחר מכן נידרש להיבטים הנוגעים לראשו השלישי של הצו על-תנאי.

הלנת עצורים בתאי המתנה בתחנות משטרה

8. המשיבים יבקשו לעדכן, כי בחודש אוקטובר 2025 הולנו 21 עצורים בתאי המתנה (כולם במחוז ירושלים); בחודש נובמבר 2025 הולנו 5 עצורים בתאי המתנה (כולם במחוז ירושלים); בחודש דצמבר 2025 הולנו 21 עצורים בתאי המתנה (18 מתוכם במחוז ירושלים).

בחודש ינואר 2026 נעצרו 6,748 עצורים, מהם הולנו 19 עצורים בתאי המתנה (17 מתוכם במחוז ירושלים); בחודש פברואר 2026, נעצרו 6,223 עצורים, מהם הולנו 20 עצורים בתאי המתנה (16 מהם במחוז ירושלים); בחודש מרץ 2026, נעצרו 6,332 עצורים, מהם הולנו 38 עצורים בתאי המתנה (29 מהם במחוז ירושלים); ובחודש אפריל 2026 נעצרו 6,069 עצורים מהם הולנו 23 עצורים בתאי המתנה (19 מהם במחוז ירושלים).

להלן טבלת סטטוס הלנות עצורים במשטרה מראשית 2026, המציגה את מספר העצורים שהולנו בתאי המתנה אל מול מספרם של כלל העצורים שעצרה משטרת ישראל, לרבות מספר העצורים שהולנו בתאי מעצר מוכרזים.

טבלה א' מתייחסת להלנות כלל העצורים של המשטרה, עצורים בחזקת משטרה שהולנו בתחנות משטרה, ומהם חלוקה לעצורים שהולנו בתאי מעצר בתחנות ועצורים שהולנו בתאי המתנה. טבלה ב' מתייחסת לעצורים שהולנו בתאי המתנה במשטרה בחלוקה למחוזות ולחודשים.

טבלה א'

חודש	סה"כ עצורים	עצורים שהולנו בתחנות המשטרה	עצורים שהולנו בתאי מעצר	עצורים שהולנו בתאי המתנה
ינואר	6748	3128	3109	19
פברואר	6223	3452	3432	20
מרץ	6332	3579	3541	38
אפריל	6060	2763	2740	23
סה"כ	25363	12922	12822	100

טבלה ב'

מחוז/חודש	אוק' 2025	נוב' 2025	דצמ' 2025	ינואר 2026	פברואר 2026	מרץ 2026	אפריל 2026
מחוז חוף	0	0	0	0	1	9	4
מחוז צפון	0	0	0	0	0	0	0
מחוז מרכז	0	0	0	0	0	0	0
מחוז ת"א	0	0	3	0	0	0	0
מחוז י-ם	21	5	18	17	16	29	19
מחוז שי	0	0	0	0	0	0	0
מחוז דרום	0	0	0	2	3	0	0
סה"כ	21	5	21	19	20	38	23

9. מהנתונים דנן ניתן להיווכח כי מנקודת מבט כלל ארצית, ההלנות בתאי המתנה כמעט ופסקו, בעוד שבמחוזות חוף ודרום ובפרט ירושלים עדיין נדרשת עבודה לשם מניעת הישנותן של הלנות עצורים בתאי המתנה. כך, מתוך 47 עצורים שהולנו בתאי המתנה בתחנות המשטרה בחודשים אוקטובר-דצמבר 2025, 44 מההלנות בתאי המתנה היו במחוז ירושלים. זאת, מתוך סך של 3,101 עצורים שנעצרו ושהולנו בתחנות משטרה בכל רחבי הארץ בתאי מעצר מוכרזים.

הוזה אומר, מנקודת מבט כלל ארצית (ללא מחוז ירושלים), הולנו במהלך החודשים אוקטובר-דצמבר 2025, 3 עצורים בלבד בתאי המתנה מתוך סך של 3,101 עצורים שהולנו בתחנות משטרה.

בחודשים ינואר-אפריל 2026, בוצעו מספר מצומצם של הלנות בתאי המתנה גם במחוזות חוף ודרום. בצד זאת, יש לציין כי הפעילות במחוז דרום הובילה לאפס הלנות בחודשים מרץ-אפריל 2026. ניתן להיווכח אפוא כי הלנות עצורים בתאי המתנה בולטת במיוחד במחוז ירושלים, על מורכבויותו ואתגריו הייחודיים ובהתחשב בעובדה שקיים בית מעצר אחד בלבד ובצורך, ברמה הארצית, לתת מענה ארצי לכלל העצורים הרבים שבאזור המרכז.

10. בעקבות האמור, ננקטו פעולות שונות במטרה להפחית את הלנות העצורים בתאי ההמתנה, תוך מתן דגש למחוז ירושלים ובכלל זאת, ביצוע ויסות כלואים באמצעות משל"ט כליאה לאורך החודשים האמורים. כפי שצוין בכתב התשובה מטעם המשיבים, בין משטרת ישראל לשירות בתי הסוהר, קיימת הסדרה של התיאום לעניין קליטת עצורים. המשל"ט המשטרה ממוקם בצמידות למשל"ט הכליאה של שב"ס, ומתקיים ביניהם תיאום שוטף. מדי יום מתבצעים ויסותים בין בתי המעצר בכדי לאפשר את קליטת העצורים באופן שוטף ממשטרת ישראל.

מהנתונים שהועברו משירות בתי הסוהר ביום 14.5.26, עלה כי ממוצע הקליטות החודשי בשירות בתי הסוהר של עצורים ממשטרת ישראל, עומד על כ-4,800 עצורים. בהקשר זה אף יצוין, כי על פי הנמסר משירות בתי הסוהר, גם במקרים בהם מוצו כלל מקומות הכליאה בבתי המעצר הטריטוריאליים, הוקצו מקומות גם בבתי מעצר לא-טריטוריאליים.

בנוסף, ביום 29.9.25 התקיימה פגישת עבודה בין מפכ"ל המשטרה לבין נציב שב"ס, במסגרתה נדון הנושא של הלנות עצורים בתאי המתנה בתחנות המשטרה במחוז ירושלים, ושירות בתי הסוהר התבקש לתעדף את נושא ההלנות במחוז זה. בהמשך לכך, ניתנה הנחיית נציב שב"ס להקצות מדי יום, לכל הפחות, עשרה מקומות כליאה עבור מחוז ירושלים. בנוסף, ניתנת באופן שוטף עדיפות להלנות העצורים בבימ"ר ירושלים או הובלתם לבימ"ר במחוזות אחרים. על פי הנמסר משירות בתי הסוהר, הנחיית נציב שב"ס בהקשר זה מיושמת במלואה.

לבסוף, בהקשר זה, יצוין כי החל מחודש דצמבר 2025 בוצע ויסות פנימי בבימ"ר ירושלים, לצורך יצירת מקומות כליאה נוספים לעצורים פליליים. בתוך כך, קצין סיור של מחוז ירושלים מבצע בכל יום בקרה לנושא הלנות בתחנות המשטרה בתחום המחוז. הנושא מוצג בכל שבוע בהערכת מצב והבקרה מופצת לכלל היחידות, תוך שתחנות המשטרה במחוז ירושלים משקיעות מאמץ גדול מאוד לקיום דרישות הדין בעניין הלנות עצורים בתאי מעצר מוכרזים, לעתים תוך הסטת עשרות שוטרים וניידות למשימה זו.

11. עוד נעדכן, כי נערך פיילוט במחוז מרכז של שירות בתי הסוהר, בין משטרת ישראל לשב"ס, במסגרתו מקצה שב"ס למשטרה מקומות כליאה נוספים, בהתאם ליכולת. כמו כן, נציין, כי החלטה על סגירת בתי מעצר בשירות בתי הסוהר, מתקבלת על בסיס תהליך עבודה מוסדר, במסגרתו כל סגירה מחייבת אישור של ראש אגף האסיר.

כמו כן, נעדכן כי ביום 9.12.25 התקיימה בנושא פגישת עבודה בין מפכ"ל המשטרה לבין ראש אגף מבצעים במשטרה, ובעקבותיה נערכת בימים אלה בחינה של האפשרות להקצות מקומות נוספים להחזקת עצורים באשקלון ובעכו. עוד חשוב לעמוד על יישום החלטת הממשלה 1903 שעניינה בתכנית להוספת מקומות נוספים במתקני הכליאה "מעשיהו" ו"צלמון". בתוך כך, במתקן "צלמון", הושלם שלב א' של הבינוי, כך שנוספו 240 מקומות כליאה נוספים, אשר אוכלסו כבר. כמו כן, בסוף חודש אפריל 2026 הושלם שלב ב' במסגרתו נוספו 240 מקומות נוספים אשר בימים אלה נערכים לאכלוסם. בדומה, במתקן "מעשיהו" הושלם שלב א' של הבינוי, במסגרתו נוספו 400 מקומות נוספים, אשר כולם אוכלסו.

12. זאת ועוד - על פי הנמסר משירות בתי הסוהר, וכחלק מהידוק התיאום בין הגופים, הוחלט כי במקרים בהם משטרת ישראל נערכת לביצוע מבצעים עתידיים מתוכננים, היא תעדכן מראש את חטיבת הכליאה בשב"ס על המבצע המתוכנן, תוך ציון מועד הביצוע והיקף המעצרים הצפוי. בהמשך לכך, החטיבה פועלת להקצאת מקומות כליאה נוספים למשטרה, על בסיס המקומות הפנויים בשב"ס.

13. אשר למחוז ירושלים, על מורכבותו שתוארה לעיל, המשיבים יעדכו כי במהלך חודש מרץ 2026 בוצעו פעולות שונות במטרה לסייע למחוז ירושלים בוויסות העצורים, בכדי להלין אותם בתאי מעצר תקינים ומוכרזים בלבד. כך, בוצע מעקב יומי אחר סטטוס ההלנות ובדיקה אודות הלנות בתאי המתנה במחוז ירושלים; בוצע פיקוח על כלל מקומות המעצר בבתי המעצר בירושלים וחלוקתם על ידי משל"ט הכליאה; בוצע ויסות עצורים לבתי מעצרים במחוזות שכנים, לרבות בתי המעצר ניצנים והדר, מהם קיים ליווי לבית המשפט בשעות הבוקר; בוצע תיאום בין מחוז ירושלים במשטרה לבין יחידת נחשון של שירות בתי הסוהר, לאיסוף העצורים והעברתם לבית המעצר הטריטוריאלי או לבתי מעצר שכנים; בוצע תיאום ותעדוף עצורים בהתאם לדרישת קצין הסיור המחוזי ובהתאם לשיקולים האופרטיביים במחוז; ובוצעו דיונים משותפים עם המשרד לביטחון לאומי, שירות בתי הסוהר ומשטרת ישראל, להוספת תאי מעצר מוכרזים במחוז ירושלים. כך למשל, נדונה האפשרות להקמת תאי מעצר חדשים בבניין משרד המשפטים לשעבר בירושלים. במסגרת זו, בוצעו מספר סיורים במקום במטרה לקדם את התכנון והבנייה.

עוד נמסר ממשטרת ישראל, כי מראשית השנה נערכו ביקורות ב-37 תחנות משטרה שנועדו לבחון את תקינות תאי המעצר והתנהלות התחנות בתחומי הכליאה וליווי עצורים. כמו כן, המשטרה החלה בפרויקט שיפוץ תאי מעצר בהובלה של ראש אגף המבצעים; הוקמו תאי מעצר חדשים בתחנת ת"א צפון – 8 תאים ובהם 19 מיטות בסך הכל, וכן תא נוסף בגלילות. כמו-כן, במתחם משרד המשפטים הישן בירושלים יש כוונה להקים 6 תאי מעצר נוספים שישרתו את מחוז ירושלים והדבר נמצא בשלב תכנון פנימי במשטרה. עוד נמסר כי קיימת

כוונה לשפץ את תאי המעצר בתחנות בתחנת ג'סר א-זרקא, עירות ועכו. כמו-כן, תוכנית העבודה לשנת 2026 של המשטרה כוללת תקציב לשיפוץ תאי מעצר נוספים בהלימה למסגרת התקציב הקיימת.

14. הנושא עלה פעם נוספת, ביום 7.5.26, במסגרת דיון הערכת מצב בראשות השר לביטחון לאומי ומפכ"ל המשטרה, ובהשתתפות גורמים בכירים במשטרת ישראל ושירות בתי הסוהר. בהמשך לדיון הערכת המצב התקבל במשטרה ביום 19.5.26 עדכון מהמשרד לביטחון לאומי אודות סיכום הדיון, לפיו מפקדי המחוזות יעבירו דיווח שבועי למפכ"ל המשטרה בנוגע להלנות בתחנות המשטרה. משטרת ישראל תפעל בהתאם. עוד נציין, כי במסגרת פעולות המשטרה בנושא, פנה מפכ"ל המשטרה ביום 13.5.26 לשר על מנת להמשיך ולאתר, יחד עם שירות בתי הסוהר, פתרונות לעניין שעל הפרק.

15. מן האמור עולה, כי המאמץ למנוע את ההלנות בתאי המתנה, הוא מאמץ מתמשך, שכולל שילוב זרועות של גופים שונים ושל גורמים רבים במשטרת ישראל. מאמצים אלו, עליהם עמדו המשיבים בהרחבה במסגרת כתב התשובה, הביאו – על פני השנתיים האחרונות – לצמצום משמעותי של הלנות בתאי המתנה, אשר אין חולק בדבר הצורך במניעתן. ככל שמתעוררות מעת לעת חריגות נקודתיות ופרטניות בטרם השיגו המאמצים האמורים את ייעודם במלואו, וכך אירע למרבה הצער בחודשים האחרונים, הרי שלעמדת המשיבים אין בכך כדי להצדיק את הסעדים שהוזכרו בצו על-תנאי שהוציא מלפניו בית המשפט הנכבד, ומקומן של הטענות בעניין זה לעלות במסגרת עתירות פרטניות. כל זאת, במקביל למאמצי המשטרה ולפעולות הננקטות על ידה במטרה למגר הלנות בתאי המתנה באופן מלא – בין במישור הכלל-ארצי, ובין בדרך של השקעת מאמצים מיוחדים במחוזות שבהם קיימים אתגרים חריגים המחייבים מענה נרחב יותר.

ההיבטים הנוגעים לראשו השלישי של הצו על-תנאי

16. בראשו השלישי של הצו על-תנאי שהוציא מלפניו בית המשפט הנכבד, נקבע כי המשיבים יתנו טעם: "מדוע מספר מקומות המעצר הפנויים לא ילקח בחשבון על ידי גורמי האכיפה כשיקול נוסף בקביעת היקף המעצרים".

יצוין, כי בנוגע לפרשנותו של ראש זה התגלעה מחלוקת בין הצדדים. בעקבות זאת, בהחלטת בית המשפט הנכבד מיום 20.10.25 נאמר בעניינו של ראש זה, כדלקמן: "בדיון בעל-פה, שהתקיים ביום 2.9.2025, עלה כי חלה אי-הבנה לגביו. המשיבים יתייחסו אפוא, במסגרת הודעת העדכון, לאפשרות כי הנתון בדבר מספר מקומות המעצר יובא בחשבון על-ידם במסגרת קביעת מדיניות המעצרים". נתייחס אפוא לשאלה זו.

17. לעמדת המשיבים, אין מקום להביא בחשבון את הנתון בדבר מצאי מקומות המעצר – שהוא דינמי ביותר – במסגרת קביעת מדיניות המעצרים. מספר אדנים מבססים עמדה זו. ראשית, היקף ההלנות בתאי המתנה מנקודת מבט כלל ארצית והאפשרות למגר אותן בכלים והאמצעים הפיקודיים המסורים למשטרה, כפי שניתן להיווכח מהנתונים בעניין, אינו מצדיק הענקת סעד שיפוטי כללי ורחב בדמות שינוי מדיניות המעצרים של משטרת

ישראל באמצעות צו הצהרתי. **שנית**, שינוי מדיניות המעצרים בצו שיפוטי כללי טומן בחובו השלכות רוחב משמעותיות על יכולתה של משטרת ישראל למלא את תפקידה לשמור על ביטחון הציבור והסדר הציבורי. **שלישית**, שילוב הטעמים הקודמים – כמו גם הידרשותם של הדרגים הבכירים ביותר במשטרת ישראל לשינוי המצב, העדכון שהתקבל בהמשך לסיכום הדיון מיום 7.5.26 ולפיו סוכם כי בכל שבוע ידווחו מפקדי המחוזות ישירות למפקח"ל בנושא ופניית המפקח"ל לשר – מצדיקים לעת הזו לאפשר את מיצוי הפעולות המתכתבות ישירות עם בעיית **מצאי** מקומות המעצר, חלף שינוי נורמטיבי של מדיניות המעצרים. לא כל שכן, מבלי לעשות כן באמצעות תיקון חקיקה.

נידרש כעת לפירוט אדנים אלו ביתר הרחבה.

18. כפי שהובהר כבר בתגובה המקדמית ובכתב התשובה, אין כל מחלוקת משפטית בין המשיבים לבין העותרים בדבר החובה להחזיק עצורים באופן המאפשר קיום מלוא זכויותיהם בהתאם לדין, כאשר במסגרת זו, ברי כי אין להליך עצורים בתאי המתנה.

עם זאת, הלנות בתאי המתנה נעוצות בפערים יישומיים. כפי שניתן להיווכח מהנתונים שצורפו לתגובות הקודמות שהוגשו במסגרת ההליך, כמו גם מהנתונים המובאים בהודעה זו, הצעדים שנקטה משטרת ישראל במישור זה, נשאו פירות. הנתונים שהובאו מלמדים על מגמת ירידה משמעותית בהלנת העצורים בתאי המתנה, וזאת, הודות למאמצים השונים שנעשו אודותיהם פירטו המשיבים בהרחבה.

לצד האמור, אין לכחד שעדיין ישנם מקרים בהם עצורים הולנו בתאי המתנה בניגוד לדין. ניתן להיווכח כי הלנות בתאי המתנה עודן קיימות, בעיקר במחוז ירושלים. זאת, בין היתר, נוכח האתגרים הייחודיים שעמם מתמודד מחוז זה לרבות מאפייני האוכלוסיה וההשלכות של הדבר על הוסיסותים שמבוצעים, בנוסף להפרדות הנהוגות בכלל בתי המעצר (נשים, קטינים ובגירים). לכן המשטרה מוסיפה ונוקטת את הפעולות השונות שפורטו לעיל, יחד ובתיאום עם שירות בתי הסוהר כדי להביא לידי סיום את הלנת העצורים בתאי המתנה.

לעמדת המשיבים, יש לאפשר בידם להשלים את המאמצים הננקטים על ידם, **ולשוב לעדכון על כך את בית המשפט הנכבד במועדים שיקבע, לרבות במתכונת של העברת עדכון עתי.**

19. מנגד, אימוץ האפשרות כי הנתון בדבר מצאי מקומות המעצר יובא בחשבון על-ידי המשיבים במסגרת קביעת מדיניות המעצרים טומן השלכות רוחב משמעותיות בכל הנוגע ליכולתה של משטרת ישראל לעמוד בחובותיה לאכוף את הדין. נעמוד עליהן כסדרן.

20. **השלכת רוחב נורמטיבית** – סעיף 13 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), תשנ"ו-1996 (להלן: **חוק המעצרים**) קובע את רשימת העילות להארכת מעצרו של אדם טרם הגשת כתב אישום. העילות הן: שמירה על ביטחונו של אדם, ביטחון הציבור וביטחון המדינה; מניעת שיבוש הליכי חקירה או משפט; התחמקות מהליכי שפיטה או ריצוי עונש מאסר; העלמת רכוש; השפעה על עדים או פגיעה בראיות בדרך אחרת; וכן צורך בנקיטה בהליכי חקירה שלא ניתן לקיימם אלא כשהחשוד נתון במעצר.

כריכת מצוקת מצאי תאי המעצר ומקומות הכליאה בשיקולים שעל גורמי האכיפה לשקול בעת מעצרו של אדם או בשיקולים של בית המשפט לשקול בעת הארכת מעצרו של אדם, ואף בשיקולים שעל גורמי האכיפה לשקול בבואם לקבוע מדיניות רוחבית ביחס לתעודות בביצוע מעצרים, אינה מעוגנת בהוראות הדין, ועלולה להוות תקדים לכריכת שיקולים נוספים שלא נמנו בהוראות חוק מפורשות במסגרת עיצוב מדיניות המעצרים. יתרה מכך, היעדרות לראש השלישי של הצו על-תנאי באמצעות צו שיפוטי כללי, מוסיפה שיקול שהוא חיצוני לדיני המעצרים ללא הוראת חוק מפורשת, תוך שהיא עלולה להוביל לפגיעה בתכליות הציבוריות החשובות המשתקפות בעילות שמצדיקות את מעצרו של חשוד בפלילים.

כאן חשוב להבהיר כי אין בדברים האמורים כדי לנקוט עמדה ביחס להחלטותיהן של הערכאות הפליליות להידרש לסוגיית תנאי המעצר בהליכים הפרטניים שמנוהלים בפניהן, כפי שנעשה עד היום. לעמדת המשיבים, ישנו הבדל משמעותי ביותר בין שינוי מדיניות המעצרים "מלמעלה" בצו כללי ועקרוני המורה למשיבים כיצד לקבוע את מדיניותם בנושא או מנחה את הערכאות השונות לתת משקל מכריע לשיקולים מסוימים, לבין החלטה שיפוטית פרטנית של ערכאה פלילית בעניינו של עצור המובא בפניה.

21. **השלכות רוחב מעשיות** – הטלת חובה כמבוקש בצו על-תנאי השלישי במתכונת בו הובהרו הדברים בהחלטתו של בית המשפט הנכבד מיום 20.10.25, עלולה להביא לתוצאות שאינן רצויות גם מבחינת אחידות הפעלת הסמכות. בעת הפעלת סמכותו של שוטר לעצור אדם ללא צו שופט בהתאם לסעיף 23 לחוק המעצרים, עליו לשקול שיקולים שעניינם, ככלל, בשמירה על ביטחונו של אדם, ביטחון הציבור או ביטחון המדינה ובמניעת שיבוש הליכי החקירה או המשפט. בדומה, סעיף 13 לחוק המעצרים מונה עילות דומות בעיקרן להארכת מעצרו של עצור בידי בית המשפט. הוספת שיקול נוסף שעניינו בבחינת מספר מקומות המעצר הפנויים, תפגע בשיקולים שאותם יש להביא בחשבון בהתאם להוראת החוק, ועשויה לעורר שאלות יישומיות מורכבות שאותן לא ניתן ליישם באופן אחיד בנקל.

כך, עולה השאלה המעשית המורכבת מהו אותו מצאי מקומות המעצר שעל השוטר או הגורם ברשויות האכיפה הקובע את מדיניות המעצרים להביא בחשבון – מצאי המקומות בתחנה מסוימת? בתחנות בכלל המחוז? ומה לגבי המחוזות האחרים ובנקודת מבט כלל ארצית? על כך יש להוסיף את השאלה מהו פרק הזמן שבמסגרתו יש לבחון את שאלת המצאי, נוכח הדינמיות המאפיינת את תחום מעצרי הימים. מעבר לשאלות אלו, ברור כי אפילו היה מקום להיעתר להיבט מסוים בראש השלישי של הצו על-תנאי הרי שהיה נדרש להקים מערכת מידע תואמת שיהיה בכוחה לשקף בכל רגע את כלל הנתונים הרלוונטיים לשוטרים בשטח ולקובעי מדיניות המעצרים במשטרה, כמו-גם לכלל הערכאות הפליליות.

22. **בין הנורמטיבי למעשי – השלכות רוחב מתחום שוויוניות האכיפה**: עד כה עמדנו על כך שנקודת המוצא היא זו - ככל שאדם מסכן את בטחונו של אדם, ביטחון הציבור או ביטחון המדינה, או כאשר יש חשש שהחשוד לא יופיע להליכי חקירה או ששחרורו יביא לשיבוש הליכי המשפט, על גורמי האכיפה לעצור בהתאם להוראות החוק. השיקול שעניינו מספר מקומות המעצר הפנויים, מהווה שיקול חיצוני וזר לתכליות הללו, ועלול לאיין אותן, שכן

הימנעות ממעצרו של אדם שעל פי הקריטריונים המנויים בהוראות החוק יש להורות על מעצרו, עלולה לפגוע באינטרס בדבר שמירה על ביטחון הציבור ושלום, וכן לפגוע ביכולתן של רשויות החקירה לבצע את עבודתן.

כעת, נבקש להמחיש כי תנודתיות נתוני מצאי המקומות והמעצרים יכולה להוביל לתוצאות בלתי רצויות, בהן החלטותיהם של השוטרים בשטח, קובעי מדיניות המעצרים המשטרתית או של ערכאות המעצר יתאפיינו בחוסר אחידות. כך, עלול להיווצר מצב שבו שני חשודים נעצרו בגין אותו מעשה – האחד בשעות הבוקר והשני בשעות הערב – ויקבלו החלטות שונות בעניין מעצרו בשל שיקול שהוא חיצוני למערכת השיקולים שמנה החוק לעניין מעצרו. "עצור הבוקר" ייעצר שכן טרם התמלאו המקומות בתאי המעצר המוכרזים; ואילו "עצור הערב" ישוחרר לביתו. והדברים נכונים אף ביחס לעצורים שביצעו את אותו המעשה במחוזות שונים של הארץ.

זאת ועוד – עיצוב מדיניות המעצרים בראי מצאי מקומות המעצר, על כלל המורכבות שהוצגה לעיל באשר לאופן חיתוך הנתונים הרלוונטיים לשאלה זו (הן מבחינת הפריסה הגיאוגרפית, הן מבחינת ציר הזמן), עתיד להקים טענות מורכבות בתחום האכיפה הבררנית נוכח החשש הטבוע לחוסר אחידות. טענות אלו יחייבו את הערכאות הפליליות להידרש לשאלות עובדתיות מורכבות שיחייבו מסד נתונים, אשר ספק רב אם ניתן יהיה להעמידו בפני הערכאות בלוחות הזמנים הקצרים הרלוונטיים להליכי מעצר הימים.

23. **השלכות רוחב על שלום הציבור** – נוכח המורכבות הרבה שתוארה עד כה, עלול להיווצר מצב בעייתי בו עצורים שמעצרו חיוני (למשל, בשל מסוכנותם), משוחררים, משום שבמועד מעצרו לא היו מספיק מקומות פנויים; בעוד שעצורים אחרים שבעניינם מתקיימות עילות מעצר בעוצמה נמוכה יותר, נעצרים, משום שבמועד מעצרו היו מספיק מקומות פנויים. הדבר עלול להביא לשרירותיות בהחלטה אם לעצור אדם או לא, או למצער, להפוך ל"עניין של מזל" על חשבון ההגנה על הציבור. בהקשר זה אף יודגש, כי הבחינה ביחס למעצרו של אדם היא בחינה פרטנית, המביאה בחשבון את השיקולים הנוגעים לאדם עצמו ולנסיבות עניינו. הוספת השיקול הנוגע לתפוסת העצורים בהקשר זה, מחייבת את בית המשפט להידרש לנסיבות חיצוניות לעניינו של האדם העומד בפניו, ולבחון את הצורך במעצרו בהשוואה לצורך במעצרו של אחרים, אשר המידע בעניינם, לרבות באשר למסוכנותם, כלל אינו עומד בפניו.

24. לפיכך, המדינה סבורה שאין לערב בין השיקולים הנגזרים מדיני המעצרים, לבין השאלות התשתיות הנוצרות בשל מצוקת מקומות הכליאה במדינת ישראל. כמפורט בהרחבה לעיל, גורמי המשטרה, לרבות הבכירים ביותר, נותנים את הדעת לגבי מצאי תאי המעצר המוכרזים והאפשרות להלין את העצורים המובאים לתחנות המשטרה, באמצעות ויסותם בין תחנות המשטרה השונות ומתקני המעצר של שירות בתי הסוהר (ולא על דרך שחרור עצור שמתקיימת בעניינו עילת מעצר); באמצעות הידוק התיאום וההיערכות המשותפת בין שירות בתי הסוהר למשטרה; באמצעות מנגנון דיווחיות שבועי למפק"ל המשטרה; כמו-גם באמצעות נקיטת פעולות להגדלת כמות תאי המעצר המוכרזים והגדלת מצאי מקומות הכליאה בשירות בתי הסוהר.

לכל האמור נוסף, כפי שפורט בכתב התשובה מטעם המשיבים, כי במישור מדיניות המעצרים, קיימות פעולות נוספות שהמדינה נוקטת בהן ושיש ביכולתן להשפיע לטובה על צמצום מספר העצורים, ואגב כך להקטין את היקף הלנות עצורים בתחנות משטרה בכללותה. ברם, יודגש כי פעולות אלו ננקטו במסגרת המאמץ הכללי לטייב ולעדכן את ההנחיות בכל הנוגע למדיניות התביעה בתחום המעצרים, ולא כמענה למצוקת מקומות הכליאה במתקני שב"ס ובתחנות המשטרה (להרחבה, ראו סעיפים 89-91 לכתב התשובה).

25. נוכח כל האמור, המשיבים סבורים כי אין מקום בעת הנוכחית להיעתר לעתירה. בצד זאת, ובשים לב לצורך לבחון את אפקטיביות הפעולות בהן נוקטים המשיבים, לרבות את השפעת הסיכום בדבר העברת דיווחים שבועיים למפכ"ל, יציעו המשיבים לשוב ולעדכן את בית המשפט הנכבד בהתפתחויות ובנתונים העדכניים בכל הנוגע להלנת עצורים בתאי המתנה בתחנות המשטרה, וזאת בתוך 60 ימים.

התייחסות לטענות שהובאו בבקשת ההצטרפות מטעם הסגוריה הציבורית

26. בתגובת המשיבים לבקשת ההצטרפות מטעם הסגוריה הציבורית, ציינו המשיבים כי קיים קושי בצירוף המבקשת במתכונת "ידידת בית משפט" בשים לב לשלב הדיוני המתקדם בו מצוי ההליך, אשר ראשיתו בחודש ספטמבר 2023 ומצוי כעת אחרי הוצאת צו על תנאי, הגשת תצהיר תשובה ומענה לבקשה לפרטים נוספים, ולאחר קיום דיון בהתנגדות לעשיית הצו על תנאי למוחלט. עוד נאמר, כי על פני הדברים נראה כי טענות המבקשת חורגות מגדרי העתירה דן, ונוגעות בהיבטים רחבים יותר של משבר הכליאה בישראל. משכך, צוין כי הבקשה דומה במהות טיעוניה לעתירה חדשה, מבלי לפסוע בנתיבים המקובלים להגשת עתירה, ובכלל זאת מיצוי הליכים כנדרש.

לצד זאת, בהינתן שעמדת המשיבים נסובה על השאלה הדיונית בדבר צירופה של המבקשת כ"ידיד בית משפט" בלבד, ומאחר שהבקשה כוללת בתוכה כבר את עיקרי טענות המבקשת, ביקשו המשיבים כי יתאפשר להם להתייחס לגופן של הטענות שהובאו בבקשת ההצטרפות, אשר נסובות על הסעדים מושא הצו על-תנאי, וזאת לצד הנושאים מושא הודעת העדכון דן. נידרש אפוא בתמצית לדברים.

27. בבקשת הסגוריה הובאה שורת מקרים שבהם, על פי הנטען, הולנו עצורים בתחנות משטרה. משכך, נטען כי מצב דברים זה מחדד את הקושי בעמדת המדינה לפיה רשויות האכיפה לא נדרשות להביא במניין השיקולים ביחס לשימוש בסמכות המעצר, "את העובדה שאין בידי המדינה מקומות כליאה פנויים העומדים בהוראות הדין לעניין תנאי החזקתם של כלואים". נטען, כי עמדה זו לוקה בחוסר סבירות קיצוני ומתעלמת משיקול רלוונטי לעניין ההחלטה על שלילת חירות; כי הדבר כרוך בפגיעה בזכויות חוקתיות ובפגיעה בזכות להליך הוגן; וכי עמדה זו לוקה בחוסר מידתיות מובהק.

28. בעניין זה, המשיבים ישובו על עמדתם המפורטת שהובאה לעיל, לפיה, תחילה, אין מחלוקת בדבר החובה להלין עצורים בהתאם להוראות הדין בלבד.

עוד ישובו המשיבים על מכלול הפעולות שננקטו עד כה לפתרון המצב, ובכלל זאת על החלטתו של מפכ"ל המשטרה לקבל דיווח שבועי ממפקדי המחוזות על נתוני ההלנות והפעולות בנושא; כמו-גם על הנתונים הארציים בכלל המחוזות.

אחר שאמרנו זאת, המשיבים יחזרו על עמדתם שהובאה לעיל, כי קבלת עמדת העותרים והסנגוריה הציבורית לפיה יש להתאים את מדיניות המעצרים למצאי מקומות הכליאה בכל רגע נתון, טומנת בחובה קשיים משמעותיים ועלולה להיות כרוכה בהשלכות רוחב שונות, ובהן אף השלכות הנוגעות לשלום הציבור וביטחונו, הכל כמפורט לעיל.

מן העבר השני, המשיבים סבורים כי הדרך לתת מענה להלנות בתאי המתנה זו היא באמצעות הפעולות שהמשטרה נוקטת ותוסיף לנקוט, לרבות הידרשותם האישית של מפכ"ל המשטרה ומפקדי המחוזות לסוגיה, באופן שיש בו כדי להוביל לצמצום ומיגור הלנות בתאי המתנה. בהקשר זה אף יצוין, כי חרף טענת הסנגוריה הציבורית כי מצב הדברים הנתען "עולה מהמתרחש בימים אלו בתחנות משטרה בכל רחבי הארץ", הרי שהנתונים מלמדים על כך שמדובר בהלנות מצומצמות ותחומות כיום, שהתרחשה בעיקרה, כפי שפורט לעיל, במחוז מסוים. המענה שניתן, נדרש אף הוא להתכתב עם ההלנות בתאי המתנה בשים לב למימדיה והיקפיה, ומבלי להביא לשינוי רוחבי במדיניות המעצרים, על השלכות הרוחב הכרוכות בכך.

29. חלק נכבד מטענות המבקשת להצטרף נוגע לטענה לפיה יש להפחית את היקף המעצרים כמענה למשבר הכליאה. בעניין זה, המשיבים יבקשו תחילה לשוב ולהזכיר כי העתירה דן עוסקת בסוגיה נקודתית של הלנת עצורים בתאי המתנה בתחנות משטרה בניגוד לדין, ואינה עוסקת ב"משבר הכליאה" על מכלול היבטיו. כידוע, בעניין סוגיית הצפיפות בבתי הסוהר תלוי ועומד הליך נפרד הנסוב על יישום פסק הדין בבג"ץ 1892/14 **האגודה למען זכויות האזרח בישראל נ' השר לביטחון פנים**, ועתירות נוספות הוגשו אף בהיבטים משיקים אחרים של משבר הכליאה.

מכל מקום, בכל הנוגע לענייננו, דומה כי האופן בו מפרשת המבקשת להצטרף את הראש השלישי של הצו על-תנאי שניתן, אינו מתכתב עם נוסחו ועם כוונת בית המשפט הנכבד. הראש השלישי של הצו על-תנאי מורה למשיבים ליתן טעם: "מדוע מספר מקומות המעצר הפנויים לא יילקח בחשבון על ידי גורמי האכיפה כשיקול נוסף בקביעת היקף המעצרים". תהא פרשנות הצו אשר תהא, אין מדובר בסעד רחב החורג מגדרי העתירה ומורה לרשויות האכיפה לקבוע "מדיניות מעצרים בתקופה של משבר כליאה" או להתאים את "היקף המעצרים להיקף מקומות הכליאה הקיימים", ולשנות את האיזונים שנקבעו עד היום, נוכח מצוקת מקומות הכליאה של שירות בית הסוהר, שהחריפה דרמטית בעקבות המלחמה שפרצה לאחר אירועי ה-7 באוקטובר 2023. בנסיבות אלו, המשיבים יטענו כי המענה שניתן בכתב התשובה ובהודעה זו נוגע לכלל ההיבטים של הראש האמור של הצו על-תנאי, ואין מקום לקרוא בו את שהמבקשת להצטרף מבקשת לקרוא בו.

30. לאור כל האמור, ונוכח ההיבטים הדיוניים הרלוונטיים שנזכרו בתגובת המשיבים לבקשת ההצטרפות, המשיבים יטענו כי דין בקשת ההצטרפות להידחות.

31. העובדות המפורטות בהודעת העדכון מטעם המשיבים, נתמכות בתצהיריהם של ארז קטעבי, עוזר המפכ"ל במשטרת ישראל; בתצהירה של רפ"ק נטע שטרנפלד, ראש תחום כליאה במשטרת ישראל; וכן יתמכו בתצהירו של סג"ד צחי אלישע, ראש ענף כליאה בשירות בתי הסוהר אשר קרא את העובדות הנוגעות לשב"ס בסעיפים 10-12 ואשר את נכונותן (מטעמים טכניים לא עלה בידו לחתום על תצהירו עובר למועד ההגשה, וזה יוגש בהקדם).

היום, ד' בסיוון, תשפ"ו
20 במאי, 2026

מתניה רוזין, עו"ד
סגן במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

רון רוזנברג, עו"ד
סגן מנהל מחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה